

Recomanacions per als municipis en el marc del Pla d'Actuació del PROCICAT per emergències associades a malalties transmissibles emergents amb potencial alt risc

1. Introducció	2
2. Objectiu del document.....	4
3. Funcions de les autoritats de protecció civil locals	4
4. Pautes d'atenció de les persones aïllades	5
5. Continuitat de serveis essencials	7
6. Recomanacions generals d'actuació per als municipis.....	10
7. Enllaços d'interès	11

1. Introducció

El pla d'actuació del Procicat per emergències associades a malalties transmissibles emergents amb potencial alt risc (abans nomenat Procicat procediment de pandèmies) de protecció civil de la Generalitat, estableix els mecanismes per garantir els serveis bàsics i essencials per a la població, per tant, aquest pla no estableix mesures sanitàries, sinó de garantia de serveis.

Podeu consultar-lo aquí:

https://interior.gencat.cat/web/.content/home/030_arees_dactuacio/proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil/plans_de_proteccio_civil_a_catalunya/documents/pla_actuacio_procicat_pandemies.pdf

El pla té 4 fases. La primera fase és la prealerta, que no comporta l'activació del pla però sí un seguit de mesures de seguiment de l'evolució mitjançant el Comitè tècnics i el Consell Assessor del pla. Les altres fases són l'alerta i l'emergència 1 i 2, en les quals el Pla es troba activat. En aquestes fases, a més a més de les mesures de seguiment i evolució, es poden adoptar mesures més restrictives com tancaments o ordres de confinament de grans espais, o bé afectacions a empreses subministradores de serveis bàsics o essencials de gestió municipal.

Els criteris pels qual es defineixen aquestes fases són els següents:

PREALERTA	<p>FASE 4 o FASE 5 declarada per l'OMS quan es doni algun dels supòsits següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> — sigui necessari imposar mesures de contenció per evitar la propagació de la emergència associada a malaltia transmissible emergent d'alt risc — casos aïllats confirmats a Catalunya — no casos a Catalunya però sí confirmats a l'entorn <p>FASE 6 declarada per l'OMS amb o sense casos aïllats confirmats a Catalunya, sempre i quan:</p> <ul style="list-style-type: none"> — no hi hagi impacte al sistema sanitari (nivell 1), — no hi manquin subministraments bàsics (nivell 1) — no hi hagi impacte social, <p>Període post-pandèmic</p> <p>També, quan el Grup d'avaluació de risc per a la població del Pla n'estableixi la necessitat per altres circumstàncies o motius estratègics</p>
ALERTA	<p>FASE 6 declarada per l'OMS i un nombre considerable (≥350 per cada 100.000 habitants) de casos estimats a Catalunya, sempre i quan:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Perill de col·lapse del sistema sanitari (nivell 2) o Alarma social evident o Alta incidència de baixes (nivell 1 o nivell 2). <p>També, quan el Grup d'avaluació de risc per a la població del Pla n'estableixi la necessitat per altres circumstàncies o motius estratègics</p>
EMERGÈNCIA 1	<p>Fase 6 determinada per l'OMS i un nombre considerable (≥700 per cada 100.000 habitants) de casos estimats a Catalunya, quan a més, es produeix alguna de les circumstàncies següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Es produeix col·lapse del sistema sanitari (nivell 3) — Es produeix un risc molt important de col·lapse en la resta de serveis imprescindibles per al funcionament de la societat (nivell 2) <p>També, quan el Grup d'avaluació de risc per a la població del Pla n'estableixi la necessitat per altres circumstàncies o motius estratègics</p>
EMERGÈNCIA 2	<p>FASE 6 declarada per l'OMS amb un nombre important (≥3.500 per cada 100.000 habitants) de casos d'infecció estimats a Catalunya i amb taxa de mortalitat > 1% dels afectats o 0,5% de la població.</p> <p>També, quan el Grup d'avaluació de risc per a la població del Pla n'estableixi la necessitat per altres circumstàncies o motius estratègics.</p>

ACTUACIONS ASSOCIADES A CADASCUNA DE LES FASES

Prealerta

Engloba aquells supòsits que fan necessari adoptar tota una sèrie de mesures de caire clarament preventiu, per evitar o fer front a situacions d'emergència que poden ser significatives a mig o curt termini. També inclou algunes actuacions puntuals de contenció orientades a la minimitzar la propagació de la infecció.

Afectacions:

- No es preveuen afectacions en serveis bàsics i essencials

Tot i que aquesta situació no posa en risc els serveis bàsics, cal fer un seguiment continu de la situació.

Alerta

Fase en que es preveu un nombre considerable d'afectats a Catalunya, i en la que és possible que hi hagi alarma social evident, perill de col·lapse del sistema sanitari i alta incidència de baixes.

Afectacions:

- Risc de manca de serveis bàsics i essencials amb funcionalitat menor del 100% de servei previst. Es poden produir afectacions en serveis bàsics: caldrà fer un seguiment de les institucions i serveis bàsics afectats per comprovar la seva viabilitat i si és necessari crear un accés segur en cas d'estar en zona d'aïllament (per exemple un CAP o un Hospital) o fer un reforç amb personal extern.

Emergència 1

Nombre important d'afectats a Catalunya, impacte social, col·lapse del sistema sanitari, col·lapse d'altres serveis essencials o risc molt important de col·lapse en els serveis imprescindibles per al funcionament de la societat (per exemple de serveis funeraris, comunicacions, subministrament d'aigua, etc.) degut a un elevat absentisme laboral.

Afectacions en serveis bàsics i essencials:

- Caldrà fer un seguiment de les institucions i serveis bàsics per comprovar la seva viabilitat.
- Considerar la viabilitat de la seva utilització creant un accés segur en cas d'estar en zona d'aïllament.
- Utilitzar alternatives als serveis (utilització d'altres centres fora de l'espai, distribució del subministrament necessari, aportació de personal equipat per desenvolupar les tasques)

Emergència 2:

Nombre molt important d'afectats, mortalitat molt significativa, col·lapse dels serveis sanitaris i col·lapse dels serveis imprescindibles per al funcionament de la societat.

2. Objectiu del document

Els alcaldes com a autoritats de protecció civil municipal, tenen responsabilitats pel què fa les funcions de protecció civil en el seu municipi, especialment en el marc d'aquest Pla, han de desenvolupar les funcions del grup logístic com són les següents:

- Fer un seguiment i prestar atenció de les persones en situació d'aïllament.
- Fer seguiment dels proveïdors de subministraments bàsics i comprovar que apliquen els seus plans de contingència i es dona servei de manera continuada.
- Facilitar recursos per assegurar la continuïtat dels serveis bàsics i l'atenció general a la població

El document té l'objectiu de donar pautes d'actuació als municipis per a poder desenvolupar aquestes funcions.

3. Funcions de les autoritats de protecció civil locals

Us recordem que les funcions dels Director o directora municipal que hauria de ser l'alcalde o alcaldessa o la persona en qui delegui son:

- Declarar l'activació i la desactivació del Pla.
- Informar i coordinar-se amb el Comitè de Direcció del Pla d'actuació del PROCICAT, a través del CECAT.
- Exercir la direcció i el comandament superior i la coordinació i inspecció de tots els serveis i recursos afectes al pla municipal i de les actuacions que es facin, sens perjudici de les funcions que corresponen al/a la Director/a del Pla autonòmic.
- Convocar el Comitè d'Emergències municipal.
- Constituir el CECOPAL i exercir-ne la direcció superior.
- Dirigir i coordinar, en el terme municipal, les actuacions adreçades a informar i protegir la població, en contacte permanent amb el/la Director/a del Pla autonòmic.
- Coordinar la integració dels recursos municipals adscrits als grups d'actuació del Pla autonòmic.
- Requerir les entitats privades i els particulars per a la prestació de la col·laboració necessària.
- Dirigir i coordinar, en general, l'execució de les funcions encomanades al municipi. I

Cal fer seguiment i complir de forma prioritària les disposicions d'urgència i indicacions que es donin des de Salut així com també d'altres que puguin sorgir amb caràcter urgent des d'altres Departaments de la Generalitat per tal de facilitar les restriccions o ordres que s'emetin per al control de la malaltia.

4. Pautes d'atenció de les persones aïllades

4.1. Perfil dels afectats en situació de risc:

Els responsables sanitaris han establert que persones amb sospita o amb confirmació d'haver estat infectats pel Coronavirus amb simptomatologia lleu i que reuneixin una sèrie de requisits previs puguin estar aïllats al seu domicili. Els requisits establerts recullen tant aspectes sanitaris com socials (disponibilitat d'espai, telèfon, absència de persones amb situació de risc).

Tot i que el seguiment sanitari es farà a través del Salut, des dels Serveis Socials es pot reforçar el seguiment de les persones aïllades que presentin perfils de vulnerabilitat, com per exemple:

- Gent gran
- Persones amb discapacitat o persones dependents
- Persones amb malaltia crònica
- Persones amb malaltia mental
- Famílies amb menors
- Adults amb persones dependents a càrrec
- Persones que com a conseqüència del confinament /aïllament veuen afectada la seva situació i entorn familiar

En aquests casos caldrà realitzar un seguiment més acurat per evitar situacions de risc o desatenció, tenint en compte altres **variables que poden agreujar la situació d'aïllament** com són: la manca de xarxa familiar i/o social, la manca de recursos econòmics, les situacions de precarietat laboral i la manca d'habitatge o habitatge precari.

Es considera una situació **greu o d'alta complexitat** aquella en que les persones aïllades presentin perfils de vulnerabilitat i a més existeixin variables que puguin agreujar la situació d'aïllament.

Els casos greus i/o d'alta complexitat són d'atenció prioritària, motiu pel qual una vegada siguin detectats, caldrà que el municipi posi els mitjans necessaris per tal d'atendre'ls urgentment. Si la situació superés la capacitat de gestió del municipi ja sigui per l'elevat nombre d'afectats o per la manca de recursos, aquest es posarà en contacte amb el CECAT per tal de rebre suport i assessorament.

4.2. Necessitats de les persones afectades:

Les principals necessitats de les persones aïllades són:

- Informació del seu estat i el de les persones del seu entorn
- Cobertura de necessitats bàsiques : Alimentació, higiene, medicació, maneig de residus...
- Suport per realitzar activitats imprescindibles a l'exterior.
- Suport emocional: contenció emocional en les situacions d'ansietat vinculada a la situació d'aïllament o de pèrdua sobtada o inesperada
- Allotjament: allotjament adaptat per persones amb discapacitat i dependència.

- Cura de les persones amb dependència
- Comunicació amb l'exterior
- Atenció dels animals de companyia

4.3. Recursos necessaris per l'atenció:

Els principals recursos necessaris per garantir una atenció de qualitat són:

- Àpats a domicili i compra d'alimentació.
- Medicaments.
- Continuitat dels serveis d'atenció domiciliària de les persones amb dependència.
- Allotjament : amb o sense adaptació.
- Professionals per realitzar suport emocional.
- Comunicacions
- Cobrir necessitats dels animals de companyia.

Per tant, cal tenir identificades les entitats disponibles en el territori que poden donar resposta o col·laborar en satisfer cadascuna de les necessitats.

4.4. Seguiment de casos d'aïllament

En funció de la situació individual de les persones aïllades i dels recursos disponibles, s'establirà quina serà la periodicitat de seguiment dels casos en cada cas per part dels municipis.

Per tal de fer el seguiment de la situació general al territori i poder fer-ne una avaluació, es recomana que els municipis recullin les dades de persones aïllades en la mesura que sigui possible i les facin arribar setmanalment a la DGPC a través de CECAT. La informació mínima a proporcionar per cada afectat és la següent:

- Edat
- Sexe
- Atencions que es realitzen

Es recomana que els municipis vetllin per la coordinació entre els Treballadors Socials del municipi i els treballadors socials de l'Àrea Bàsica de Salut.

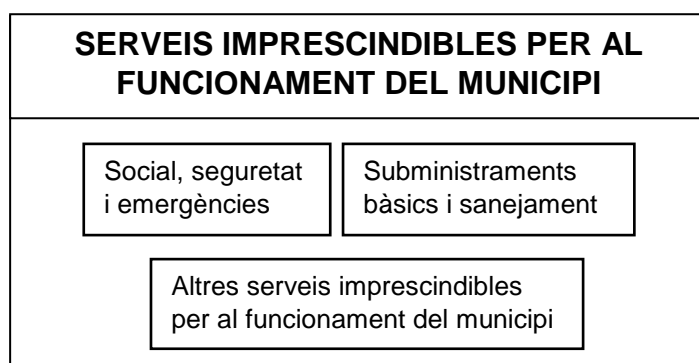
En el cas que per part del municipi es detectes una situació greu i/o d'alta complexitat que superés la capacitat de gestió del municipi, aquesta seria derivada a CECAT.

5. Continuïtat de serveis essencials

Pel que fa a la continuïtat de serveis essencials la DGPC constituirà una mesa de seguiment amb els principals proveïdors de subministraments i les diferents entitats que els engloben.

La funció d'aquesta taula serà anticipar possibles disfuncions dels diferents sistemes i garantir que els proveïdors apliquen amb agilitat els seus plans de contingència per tal de minimitzar les afectacions.

D'altra banda el municipi com a ens responsable de la prestació de tota una sèrie de serveis al ciutadà, ha de preparar-se per poder garantir la continuïtat en la prestació d'aquests serveis. Com a serveis imprescindibles per al funcionament del municipi es consideren els següents:

- **Serveis socials, seguretat i emergències:** agrupa els serveis necessaris per atendre la població afectada per una emergència associada a una malaltia transmissible emergent d'alt risc i, en general, els elements necessaris per gestionar les emergències (centres de coordinació, comunicacions...).
- **Subministraments bàsics i sanejament:** agrupa la producció, transport i distribució d'aigua, gas, electricitat, recursos energètics (combustibles), d'aliments de primera necessitat i medicaments. Inclou també la recollida i tractament de residus urbans i d'aigües residuals.
- **Altres serveis imprescindibles per al funcionament de la societat:** engloba la resta de serveis necessaris per al desenvolupament de les activitats (aeroports, ports...).

Preventivament, el municipi ha de preveure tota una sèrie d'actuacions que garanteixin el mínim de personal necessari per la prestació dels serveis anteriors, ja sigui de forma directa o indirecta. Entre aquestes actuacions cal assenyalar:

- Identificar els elements vulnerables del municipi i les possibles necessitats.
- Conèixer els mitjans i recursos del municipi i proveir-se dels que requereixi addicionalment.
- Organitzar els voluntaris municipals.
- Determinar les instal·lacions que poden veure afectada la seva activitat.
- Preveure sistemes d'organització i reforç del personal, per cobrir les baixes.
- Garantir el compliment de les mesures profilàctiques que determinin les autoritats sanitàries

Cal que l'Ajuntament s'encarregui del seguiment de la capacitat de prestació dels diferents serveis. Per fer aquest seguiment de manera homogènia, s'estableixen els llinars següents:

- **Nivell 1:** en aquells casos en què el percentatge de treballadors disponibles permet prestar el servei en condicions de normalitat. De forma simplificada, s'assumeix que el nivell 1 es correspon amb els valors superiors al 75% de la plantilla disponible.
- **Nivell 2** o de serveis mínims: en aquells casos en què el percentatge de treballadors disponibles no permet un servei o activitat en condicions de normalitat però sí que permet mantenir una activitat de serveis mínims que cobreix especialment les franges de major demanda de servei. De forma simplificada, s'assumeix que el nivell 2 es correspon amb valors entre el 50 i el 75% de la plantilla disponible.
- **Nivell 3** o d'incapacitat en el servei: en aquells casos en què el percentatge de treballadors disponibles no permet ni tan sols condicions de serveis mínims i per tant es considera no operatiu. De forma simplificada, s'assumeix que el nivell 3 es correspon amb valors inferiors al 50% de la plantilla disponible.

La definició dels nivells tindrà en compte bàsicament el percentatge de la plantilla habitual disponible.

Caldrà que els municipis prevegin l'avís al CECAT, quan es produeixi algun canvi rellevant en el nivell d'operativitat, tant en nivell ascendent com descendent.

A continuació s'adjunta un check-list per tal de facilitar el seguiment del grau de prestació dels serveis bàsics municipals.

SERVEIS IMPRESCINDIBLES PER AL FUNCIONAMENT DEL MUNICIPI	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Social, Seguretat i Emergències			
Centres i Recursos Socials i Sanitaris			
Policia Local			
Protecció Civil Municipal			
Altres			
Subministraments Bàsics i Sanejament			
Aigua			
Neteja i recollida de residus			
Enllumenat públic			
Serveis de manteniment via pública			
Altres			
Altres Serveis Imprescindibles per al Funcionament del Municipi			
Transport col·lectiu			
Administració municipal			
Llars d'Infants i escoles (xarxa pública, si escau)			
Serveis funeraris			
Serveis veterinaris			
Altres			

Per als serveis que no són responsabilitat del municipi (per exemple, el subministrament elèctric, d'aliments, etc), aquest haurà d'avisar el CECAT indicant la qualitat o el nivell de servei prestat i no tant la plantilla disponible atès que no depenen directament del municipi.

SERVEIS IMPRESCINDIBLES PER AL FUNCIONAMENT DEL MUNICIPI	Nivell Òptim	Nivell Serveis Mínim	Nivell Crític
Subministraments Bàsics i Sanejament			
Aliments			
Combustible			
Gas			
Electricitat			
Farmàcies			
Altres			
Altres Serveis Imprescindibles per al Funcionament del Municipi			
Comerç			
Finances (xarxa de caixes i bancs)			
Llars d'Infants i escoles (xarxa privada)			
Comunicacions (telefonía, ràdio i televisió, correu,...)			
Altres			

6. Recomanacions generals d'actuació per als municipis

- L'activació del pla d'emergències municipal, que serà a proposta de l'alcalde/essa.
- Qualsevol canvi de fase del pla serà comunicada al CECAT, de la Direcció General de Protecció Civil. S'enviarà periòdicament l'afectació als seus serveis i/o quan aquests canviïn substancialment i es farà petició de recursos quan sigui necessari.
- Recollir la informació sanitària i d'emergències i transmetre a la població les ordres, els consells, les recomanacions i les prohibicions que es determinin adoptades pel municipi. Per tant cal preveure la forma, bans, mitjans de comunicació, etc, de fer arribar aquesta informació a la població. Les recomanacions i les prohibicions es realitzaran segons les indicacions del Departament de Salut.
- Tenir previstes ordres per activació de personal i/o d'expropiació per si fos necessari. Cal recordar que disposar d'un pla activat permet la requisita d'acord a la Llei de protecció civil.
- Tenir previstes ordres de tancament de centres (escoles, casals d'avis, etc,) i prohibició d'actes multitudinaris (concerts, teatres, activitats esportives...) així com la forma de fer arribar les ordres a la població o als organitzadors.
- Preveure espais o àrees de transferència de mercaderies i punts per la recollida de menjar, medicaments, etc, per barris o zones, en el cas que algunes zones haguessin de quedar tancades o aïllades.
- Preveure els tancaments de zones d'aïllament, i els passos d'entrada o sortida a aquestes zones, sobretot garantint l'accessibilitat a serveis bàsics o essencials que puguin quedar a dins (hospitals, CAPs, benzineres, farmàcies...).
- Als espais amb equipament compartit caldrà sotmetre'ls a una especial neteja o desinfecció en els canvis de torn.
- Evitar que el personal clau en la continuïtat dels serveis municipals coincideixi en els mateixos torns, reunions, etc.
- Es recorda que el personal que haurà d'estar en contacte i proper a malalts, o retirar-ne deixalles o fer servei de neteja, han de disposar de mascaretes de protecció FFP2 o FFP3, guants sanitaris i protecció ocular o facial per esquitxades.
- Des dels serveis socials cal reforçar el seguiment a persones especialment vulnerables sobretot si aquestes es troben en situació d'aïllament preventiu.
- Cal identificar altres entitats socials o voluntariats del municipi que puguin donar resposta i suport en cas de necessitat.
- Pels casos d'afectats per coronavirus o aïllats preventivament que estiguin en coneixement dels serveis socials es pot reforçar el seguiment preventiu telefònic des dels municipis en coordinació amb els serveis socio-sanitaris.
- Només en aquells casos que es consideri imprescindible una visita domiciliària per part de treballadors socials es demanarà la col·laboració dels professionals sanitaris, seguint les seves indicacions, i en cap cas s'intervindrà sense el material de protecció establert en cada cas.
- Cal reforçar els contactes amb empreses del municipi que puguin proveir recursos com avituallament i productes bàsics de primera necessitat: bolquers, paper higiènic, sabó, piles, etc.

(productes de supermercat). També amb aquelles empreses que puguin actuar en el repartiment d'aquests productes.

7. Enllaços d'interès

Canal salut

<http://canalsalut.gencat.cat/ca/inici/>

El Departament de Salut realitza actualitzacions continues de documents on s'especifica les recomanacions relacionades amb:

- protecció individual de la població.
- centres de treball
- Instruccions per realitzar l'aïllament.

CatSalut Respon

<http://sem.gencat.cat/ca/061CatSalutRespon/>

Organització Mundial de la Salut

<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>

Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social

<https://www.msbs.gob.es/>